

Kort Nieuws

met name uit Nederland

In deze rubriek een overzicht van recente gerechtelijke uitspraken, nieuwe wetgeving die op komst is op het gebied van fiscaliteit en sociale zekerheid, voor zover van belang voor Nederlanders in België.

Tekst: Gunther Hoffmann

Rechtbank Breda 10 juni 2011:

Schumackernorm geldt voor gezinsinkomen

Door te opteren voor de fictieve binnenlandse belastingplicht kan in Nederland hypotheekrente in verband met de woning in België in aftrek gebracht. In de zaak Renneberg heeft het Europese Hof van Justitie geoordeeld dat een niet-inwoner van Nederland ook zonder de keuzeregeling deze hypotheekrente in aftrek kan brengen, mits het nagenoeg volledige (90% of meer) belastbare inkomen in Nederland verdiend wordt (de zogeheten Schumackernorm). De vraag die in deze procedure aan de orde kwam of daarbij het gezinsinkomen bepalend is of slechts het inkomen van één van de partners.

Concreet ging het om een man die in Duitsland woonde en in 2007 in loondienst werkte in Nederland. Zijn loon bedroeg daar ruim € 55.000. Zijn echtgenote was werkzaam in Duitsland en verdiende daar een inkomen van ruim € 25.000. De man wilde, zonder gebruik te maken van de keuzeregeling, de hypotheekrente van de woning in aftrek brengen in Nederland, omdat hij (nagenoeg) zijn volledige inkomen verdiende in Nederland. De Rechtbank was het hier echter niet mee eens, omdat gekeken moest worden naar het gezinsinkomen. Omdat het inkomen van man en vrouw gezamenlijk niet voor tenminste 90% in Nederland werd verdiend, kon de man zonder gebruik van de keuzeregeling de hypotheekrente niet in aftrek brengen.

Rechtbank Breda 10 juni 2011: opteren binnenlandse belastingplicht werkt door naar belastingverdrag

Wederom een uitspraak over de regeling van de fictieve binnenlandse belastingplicht. De uitspraak komt er op neer dat u met een keuze voor een fiscale behandeling als binnenlands

belastingplichtige, geen afstand doet van het recht om in voorkomend geval een belastingverdrag te kunnen toepassen. Dit heeft Rechtbank Breda onlangs beslist. De zaak was als volgt. Een man woonde sinds 2001 met zijn echtgenote in Duitsland. Daar beschikten zij over een eigen woning. Hij genoot inkomsten vanuit Nederland, ook in 2007. De man was daardoor in Nederland in beginsel buitenlands belastingplichtig. In zijn belastingaangiften over 2001 en daarna had hij steeds gekozen voor een fiscale behandeling als binnenlands belastingplichtige. Dit leidde ertoe dat zijn gehele wereldinkomen in Nederland belastbaar was.

Voor de onderhavige procedure hield dit in dat Nederland het wereldinkomen van de man in de belastingheffing mocht betrekken. Daarbij was Nederland gehouden om (op in het belastingverdrag voorgeschreven wijze) een voorkoming van dubbele belasting te verlenen voor de inkomensbestanddelen (negatieve inkomsten uit eigen woning en pensioen uit dienstbetrekking) waarover Duitsland in beginsel exclusief heffingsbevoegd was. Op deze wijze kreeg de man een aftrek ter voorkoming van dubbele belasting alsof hij inwoner van Nederland was, zodat ook voor de verdragstoepassing recht werd gedaan aan zijn keuze om te worden behandeld als een binnenlands belastingplichtige.

Rechtbank Breda 6 juli 2011: opteren binnenlandse belastingplicht gold voor een heel kalenderjaar

Een man van Duitse nationaliteit werkt voor een ziekenhuis in Nederland en heeft een eigen woning in Duitsland. In de jaren 2003-2005 kiest hij voor de binnenlandse belastingplicht. Per 31 maart 2005 emigreert hij naar Amerika. De vraag is of zijn keuze voor de binnenlandse belastingplicht alleen geldt voor de eerste drie maanden van 2005 (standpunt belastingplich-

Kort Nieuws

tige) of voor het gehele jaar 2005 (standpunt belastingdienst). In het laatste geval kan de belastingplichtige wel over geheel 2005 de hypotheekrente van de woning in Duitsland in aftrek brengen. Maar dan dient hij ook het Amerikaanse inkomen van de laatste negen maanden van het jaar in Nederland aan te geven, welk inkomen vervolgens meegenomen moet worden in de berekening van de aftrek ter voorkoming van dubbele belasting. Per saldo is de man dan nadeliger uit.

Ten eerste beslist Rechtbank Breda dat de keuzeregeling alleen per kalenderjaar mogelijk is. Volgens de Rechtbank zou een andere uitleg namelijk kunnen leiden tot manipulatie door binnenlands belastingplichtigen die niet het hele jaar in Nederland wonen. Verder beslist de Rechtbank dat de inspecteur de inhaalregeling met betrekking tot de negatieve inkomsten uit de Duitse eigen woning niet juist heeft toegepast. Daarbij speelt een rol dat belanghebbende in de jaren 2003 en 2004 ook zonder de keuzeregeling de hypotheekrente van zijn Duitse woning in Nederland in aftrek had mogen brengen, omdat hij tenminste 90% van zijn inkomen verdiend had in Nederland. Voor 2005 gaat dat niet op (alleen voor de eerste drie maanden van het jaar). Daarom is de belastingplichtige voor 2005 uiteindelijk beter uit als niet opteert voor de keuzeregeling. De Rechtbank verklaart het beroep van de Duitser daarom alsnog gegrond.

Rechtbank Breda 27 april 2011: Nederland hoeft een tegemoetkoming te verlenen voor in België geheven personenbelasting

In 2010 heeft de Hoge Raad al eens beslist dat Nederland geen tegemoetkoming hoeft te verlenen voor de Belgische personenbelasting (in dit geval gemeentelijke opcentiemen) over het inkomen van een inwoner van België, dat in Nederland belast wordt. Volgens de Hoge Raad is de handelwijze van Nederland niet in strijd met de Europese vrijheid van vestiging. Desondanks werd een soortgelijke vraag onlangs wederom voorgelegd aan Rechtbank Breda door een inwoner van België, die in Nederland samen met zijn echtgenote een onderneming drijft. Een extra argument dat belanghebbende hierbij inbracht is dat Duitsland wel een tegemoetkoming verleent voor de geheven Belgische personenbelasting aan Belgische

inwoners die in Duitsland werken. De Rechtbank was echter snel klaar met deze zaak. Enerzijds door te verwijzen naar het voornoemde arrest van de Hoge Raad. Anderzijds door te oordelen, met een verwijzing naar Europese jurisprudentie, dat de verhouding tussen België en Duitsland van geen betekenis is voor de verhouding tussen Nederland en België.

Rechtbank Breda 24 juni 2011: Heffing recht van overgang niet in strijd met de vrijheid van kapitaalverkeer

Met ingang van 1 januari 2010 is in Nederland het recht van overgang afgeschaft. Dit was een bijzondere “soort” erf- of schenkbelasting. Deze was bijvoorbeeld verschuldigd, indien iemand die niet in Nederland woonde maar wel onroerend goed in Nederland bezat, kwam te overlijden.

Het ging in deze zaak om een mevrouw van Belgische nationaliteit die in Duitsland woonde, in Nederland onroerend goed bezat en in 2007 kwam te overlijden. Er werd een aanslag voor het recht van overgang opgelegd, waar haar in België wonende erfgename tegen in bezwaar kwam. Rechtbank Breda oordeelde dat de heffing niet in strijd is met de vrijheid van kapitaalverkeer. Daarbij was van belang dat niet meer belasting werd geheven dan wanneer de erflater en/of erfgename in Nederland hadden gewoond. Ook is niet van belang dat in Duitsland en België al successierecht was geheven.

Rechtbank Breda 27 mei 2011: woonplaats was Nederland en niet Portugal

Vervolgens een aantal uitspraken over de vraag waar de fiscale woonplaats is gelegen. De fiscaliteit kent een eigen woonplaatsbegrip. Enerzijds hebben we daarmee te met de nationale wet van een land en anderzijds het belastingverdrag tussen beide landen (in dit geval Nederland en Portugal). Allereerst wordt daarbij gekeken in welk land iemand over een woning beschikt. Indien dit in meerdere landen is, wordt gekeken naar de plaats waar het centrum van levensbelangen zich bevindt. Dit wordt gewaardeerd op basis van een veelheid van feiten, zoals (bijvoorbeeld) waar het gezin woont, waar iemand een huisarts en tandarts heeft, waar het gas-, water- en lichtverbruik het hoogste is, waar abonnementen lopen en hobby's

Kort Nieuws

uitgeoefend worden, waar zakelijke belangen zijn, hoe vaak iemand waar verblijft en ingeschreven staat.

In dit geval levert de inspecteur volgens de Rechtbank een begin van bewijs voor zijn standpunt dat de woonplaats in Nederland is gelegen. Hij doet dit door een overzicht te overleggen van vliegtickets, waaruit blijkt dat de man in 2001 65 dagen in Portugal verbleef, 3 dagen in Spanje, 4 dagen in Oostenrijk en 293 dagen in Nederland. De belastingplichtige heeft hier niets tegenover gesteld, behalve de bewering dat hij in Portugal woonde. De Rechtbank was daarom snel klaar: gelijk aan de inspecteur en woonplaats in Portugal.

Rechtbank Breda 15 juni 2011:

woonplaats in Duitsland belet BPM-heffing

De woonplaats kan ook van belang zijn voor de heffing van BPM. Indien iemand in Nederland woont en gebruik maakt van de weg in Nederland met een auto met buitenlands kenteken, is BPM verschuldigd. In deze procedure kwam de vraag aan de orde of iemand in Duitsland woonde (geen BPM-heffing) of in Nederland (wel heffing). Hij werd in januari 2010 aangehouden door de douane in Nederland.

De man was eigenaar van een woning in Nederland, maar die werd door zijn echtgenote bewoond, met wie hij van tafel en bed gescheiden leefde. Door de Duitse belastingdienst werd de man gezien als inwoner van Duitsland. Voor de Nederlandse inkomstenbelasting over 2009 was door de Nederlandse belastingdienst geaccepteerd dat hij inwoner was van Nederland. De Rechtbank oordeelt dat de inspecteur tegenover de gemotiveerde betwisting van de man niet aannemelijk maakt dat hij in januari 2010 in Nederland woonde. Ofwel, het gelijk aan de belastingplichtige.

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 30 juni 2011:

vestigingsplaats gelegen in Nederland

Tenslotte een tweetal uitspraken over de vraag waar de vestigingsplaats van een vennootschap is gelegen. Het gaat er daarbij vooral om waar de feitelijke leiding door het bestuur van de vennootschap plaatsvindt. Het komt regelmatig voor dat een vennootschap verplaatst wordt naar (bijvoorbeeld) Curaçao en dat een lokaal trustkantoor wordt aangesteld als directie. De vraag is vervolgens of dit voldoende is om de fiscale vestigingsplaats ook op Curaçao gelegen te laten zijn.

Erg belangrijk daarbij is op wie de bewijslast rust en welke vorm van bewijzen dat moet zijn: aannemelijk maken of (het zwaardere) doen blijken. In de praktijk blijkt vaak dat degene die moet bewijzen, daar niet in slaagt. Volgens het Hof in deze procedure rust de bewijslast op belanghebbende, op basis van een specifieke bepaling in de Belastingregeling voor het Koninkrijk (een soort belastingverdrag tussen Nederland en Curaçao). Belanghebbende heeft vervolgens een veelheid van argumenten aangetoond, waarom de feitelijke leiding op Curaçao zou liggen. Volgens het Hof heeft belanghebbende hiermee niet aangetoond dat het bestuur door het trustkantoor werd uitgeoefend. Weliswaar is volgens het Hof alles "op papier" geregeld, maar dit geeft niet de werkelijkheid weer. Volgens het Hof is bij de besluitvorming over de wezenlijke activiteiten (zoals het beleggingsbeleid en het verstrekken van een geldlening aan de aandeelhouder) sprake van een zodanige (financiële) betrokkenheid van de achterliggende aandeelhouder, dat het onwaarschijnlijk is geweest dat de besluitvorming was voorbehouden aan de formele bestuurder.

Gerechtshof Arnhem 24 mei 2011: feitelijke vestigingsplaats is gelegen in Nederland

Een soortgelijke procedure was er voor Gerechtshof Arnhem. Volgens het Hof was het daarbij ook aan belanghebbende om aannemelijk te maken dat de plaats van werkelijke leiding van de vennootschap op Curaçao was gelegen. Belanghebbende heeft hiervoor feiten en omstandigheden aangevoerd. Deze waren volgens het Gerechtshof echter niet voldoende. Volgens het Hof gaf de aandeelhouder dan wel haar belastingadviseur vanuit Nederland niet onbelangrijke aanwijzingen en toestemmingen aan de directie op Curaçao en was bovendien de directie niet van alle belangrijke zaken op de hoogte. Daarbij speelde een rol dat de directie niets heeft ondernomen om de aflossingstermijn van een vordering op de aandeelhouder -die 72,6% van de totale activa besloeg- te bepalen dan wel te bereiken dat er zekerheden zouden worden afgegeven. Ofwel, ook hier was het oordeel van de Rechtbank dat de feitelijke vestigingsplaats niet is verplaatst maar in Nederland is gebleven.

Drs. Gunther Hoffmann FB

